

MATBORD

MED VACKRA SNICKERIDETALJER

Det lönar sig inte att bygga egna Ikea-möbler, men är du ute efter kvalitet och finish – **och är du dessutom fingerfärdig och älskar trä** – då kan just detta bord vara någonting för dig!

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Bordet har många tjugiga detaljer som kräver extra fingerfärdighet.

LÄTT

SVÅRT

TIDSFÖRBRUKNING

Ca. en vecka.

PRIS

Ca. 4.000 kr.

LINOLEUM

HÖRNFOGAR

KONISKA OCH
AVFASADE
BEN

VINKLADE
KANTER

UTDRAGS-
LISTER

Såga bordsskiva, ben, sarg och sidor

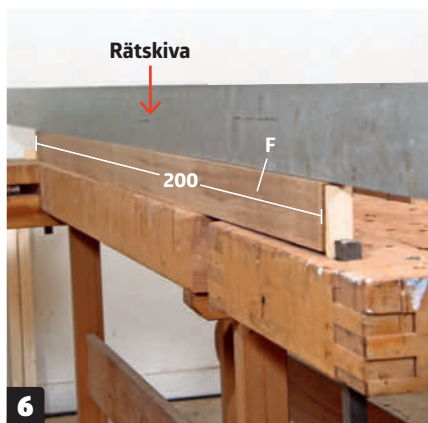
Bordsskivan är en kraftig plywoodskiva, som ska sågas till så att den har de önskade måtten och är vinkelrät.

De övriga delarna till bordet – ben, sarg, utdragslister och kanterna runt om bordsskivan – sågas här ut av en ekbräda. Innan du börjar såga är det en god idé att se över brädan, och göra upp en plan för hur de olika delarna ska se ut, så att du utnyttjar träet optimalt. Såga inte till träet helt exakt i första omgången – det måste finnas lite överskott att hyvla av.

Du kan även rätta till med en vanlig hyvel, men det går betydligt snabbare med en elhyvel.

Benen (C) riktas med en elhyvel när de är utsågade ur brädan. När den första sidan är riktad tar du nästa sida, så att du får två sidor med en rät vinkel. Rikta de sista två sidorna, så att de också blir rätvinkliga.

Kontrollera att sargstyckena (F, G och H) är raka när du har sågat ut och riktat dem. Det kan göras genom att lägga en rätskiva ovanpå sargen. Sargdelarna är 3 x 7 cm. De två långa är 200 cm, de fyra korta 90 cm.

Bordsskivan (A) sågas till med en sänksåg på en lång skena. Såga först till den ena långsidan, sedan den andra. Den här skivan ska ha en bredd på 83 cm, så att det färdiga bordet mäter 90 cm, när listerna monteras.

Mät upp på benen (C), så att de blir lite smalare längst ned. 10 cm från toppen ska benet ha en bredd på 5 cm. I botten av benet ska bredden vara 3,5 cm. Breddmättet sätts från centrum av bordsbenet.

Såga till sidolisterna (D och E). När de är riktade på de två sidorna (en bred och en kort, som är i vinkel), sågas de i vinkel på bordscirkelsågen. Listernas bakkanter ska vara 2,5 cm tjocka, framkanterna 1,5 cm.

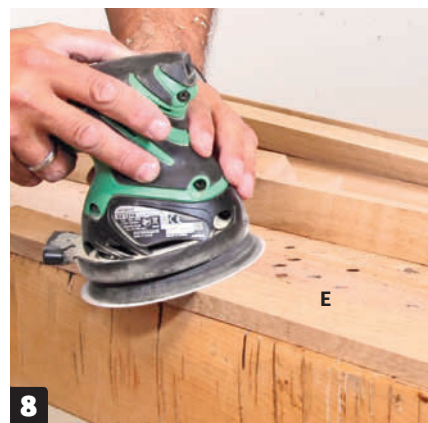

När skivan är tillsågad ställer du den på en säker plats, så du inte riskerar att den blir skadad.

Mät upp hur bänkskivan (A) ska sågas till i ändarna. Se till att snittet är vinkelrätt med långsidan av skivan. Det löser du med en stor snickarvinkel. Den här skivan ska ha en längd på 193 cm. Såga till den.

Alla ben (C) är färdighyvlade. Lägg märke till att det vinklade snittet på benen börjar 10 cm från toppen. Det är viktigt då det ska finnas plats för sargen på den översta delen. Såga även till utdragslisterna (J).

Slipa listerna (D och E), t.ex. med korn 120. Du ska inte hyvla eller slipa de kanter som ska limmas fast eller stötta upp mot varandra. Det är omöjligt att få till skarvarna bra om det är slipyta mot slipyta.

Klä in skivan med linoleum

Nu kan du ta fram plywoodskivan igen och lägga den på ett stabilt underlag, så att du kan klä in den med linoleum. Men innan du gör det ska du limma fast ett membran av papper på undersidan av skivan. Det ser till att skivan inte slår sig när du limmar fast linoleumet på ovansidan.

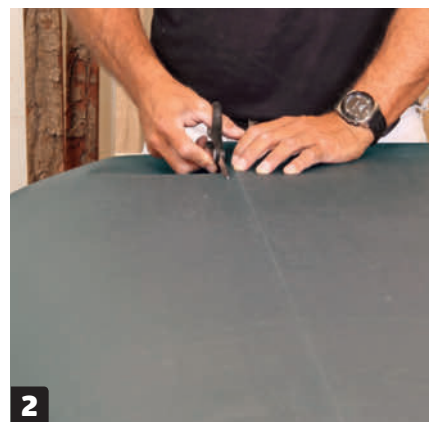
Har linoleumet legat ihoprullat under en längre tid är det en god idé att rulla på det åt motsatt håll, då blir det lättare att arbeta med.

Bordsskivan avslutas med eksträlister som limmas fast i kanten.

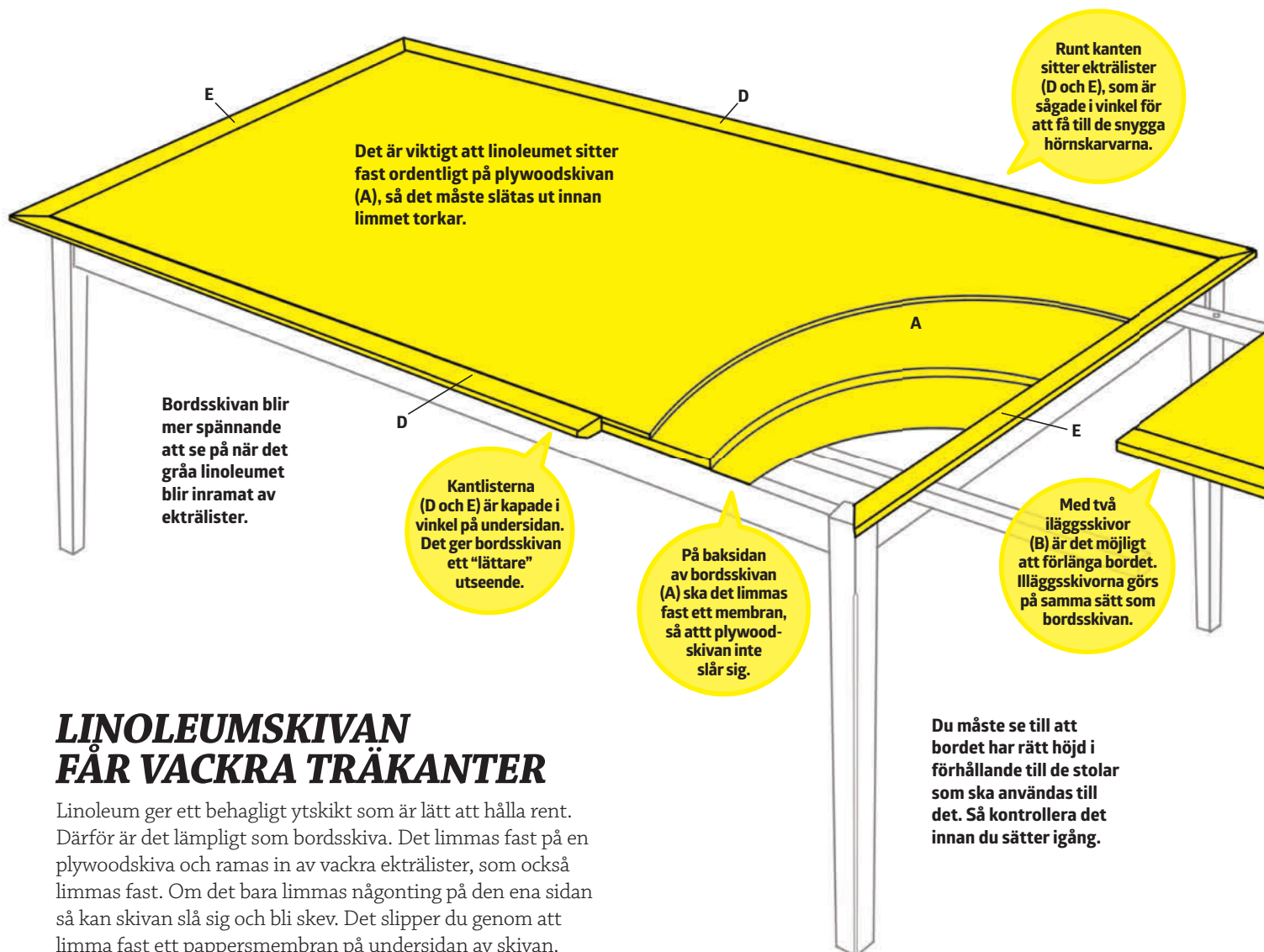
Låt membranen sticka ut lite över kanten i alla fyra sidor. Rulla sedan över dem med en torr, mjuk roller, så att membranen pressas fast i limmet.

1 Limma fast ett membran på undersidan av bänkskivan (A). Dammsug först, så att du är säker på att ytan är helt ren. Rulla trälim på hela ytan med en målarroller, och rulla ut membranen på skivan.

2 Klipp till membranen längs kanterna när limmet har torkat. Här med en bra, kraftig sax. Det som klipps av används till iläggsskivor. Spänn fast ett par brädor i kanten med tvingar, och låt det torka i minst 20 min.

LINOLEUMSKIVAN FÅR VACKRA TRÄKANTER

Linoleum ger ett behagligt ytskikt som är lätt att hålla rent. Därför är det lämpligt som bordsskiva. Det limmas fast på en plywoodskiva och ramas in av vackra eksträlister, som också limmas fast. Om det bara limmas någonting på den ena sidan så kan skivan slå sig och bli skev. Det slipper du genom att limma fast ett pappersmembran på undersidan av skivan.

3 Fäst linoleumet på ovansidan (A). Skär till stycket först; lite för stort till att börja med. Lägg på ett jämnt lager trälim på den rena ytan, och lägg på linoleumet. Tänk på att du bara har ett försök!

4 Pressa fast linoleumet i skivan, t.ex. med en brödkavel. Sedan kan du spänna regler eller balkar runt kanten med tvingar för att hålla linoleumet på plats, medan limmet torkar. Eller så du kan lägga en skiva med något tungt ovanpå.

MATERIAL

- Linoleum, här grått från Forbo
- Pappersmembran för undersidan, från Forbo

Plywoodskiva, 22 mm, 120 x 300 cm

- Bordsskiva (A), 83 x 193 cm
- 2 Iläggsskivor (B), 83 x 38 cm

Ekbräda, 35 mm

- 4 Bordsben (C), 35/48 x 35/48 mm, 69 cm långa
- 2 Långa sidolister (D) till bordsskivan, 15/25 x 35 mm, 193 cm långa
- 2 Korta sidolister (E) till bordsskivan, 15/25 x 35 mm, 83 cm
- 2 Långa sargstycken (F), 30 x 70 mm, 193 cm långa
- 2 Korta sargstycken (G), 30 x 70 mm, 73 cm långa
- 2 Sargstycken till iläggsskivorna (H), 30 x 70 mm, 73 cm långa
- 4 Utdragslister (J), 25 x 37 mm, 83 cm långa

Dessutom

- Trälim, t.ex. Casco
- 4 Beslag till bordsben + skruvar
- Slippapper, korn 220 och 600
- 2 stycken T-järn, 40 x 40 mm, 168 cm långa
- Träpluggar, 8 mm
- Skruvar, 5 x 80 mm

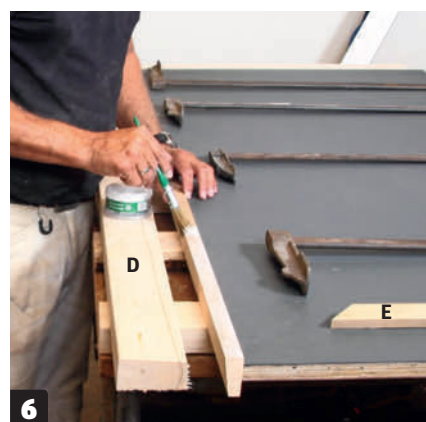

SPECIALVERKTYG

- Sänksåg med styrskena
- Elhyvel
- Bordcirkelsåg
- Överhandsfräs

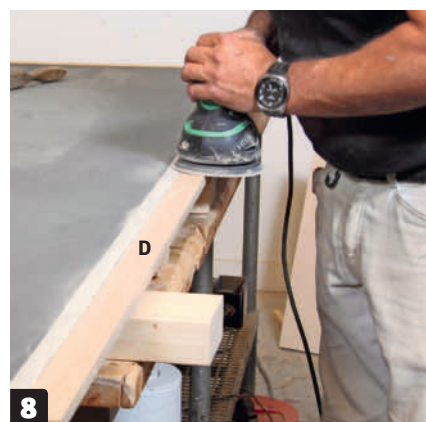
5 Fräs av det överskjutande linoleumet runt kanten, här på en iläggsskiva (B). Fräsen kör längs kanten av plywoodskivan. Se till att skivan är ordentligt fastspänd medan du fräser.

6 Limma fast kanterna på sidorna. Tunna ut trälimmet med en skvätt vatten, och applicera på både list och bordskant. När första kanten sitter på, spänns den fast och torkar i 20 min. innan nästa sätts på.

7 Spänn fast kanterna (D och E), när de alla är fastlimmade. Det är inte nödvändigt att spänna fast dem superhårt, men trycket måste vara lika stort överallt.

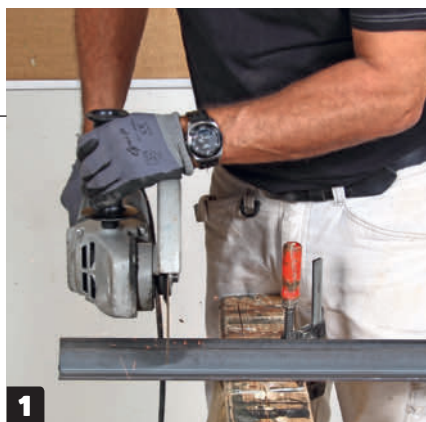
8 Slipa kanterna (D och E), så linoleum och kanter linjerar. Oavsett hur noggrann du var när kanterna sattes dit kommer du ändå att behöva slipa. Skydda linoleumet med maske-ringstejp innan du slipar med korn 220.

Bygg underredet och montera bordet

Nu ska vi börja med bordets underrede. Det består av en sarg (F och G), som sätts fast som en ram under bordsskivan.

I sargens korta ändstycken (G) ska det göras hål för utdragslisterna, så att det kan läggas iläggskivor i bordet. Du ska såga två extra bitar (H) med samma mått som de korta sargstyckena, som kan hålla utdragslisterna på plats.

För att göra bordet extra starkt monteras järnstänger längs de två långa sargstyckena (F). Du ska såga eller fräsa ett spår för detta ändamål.

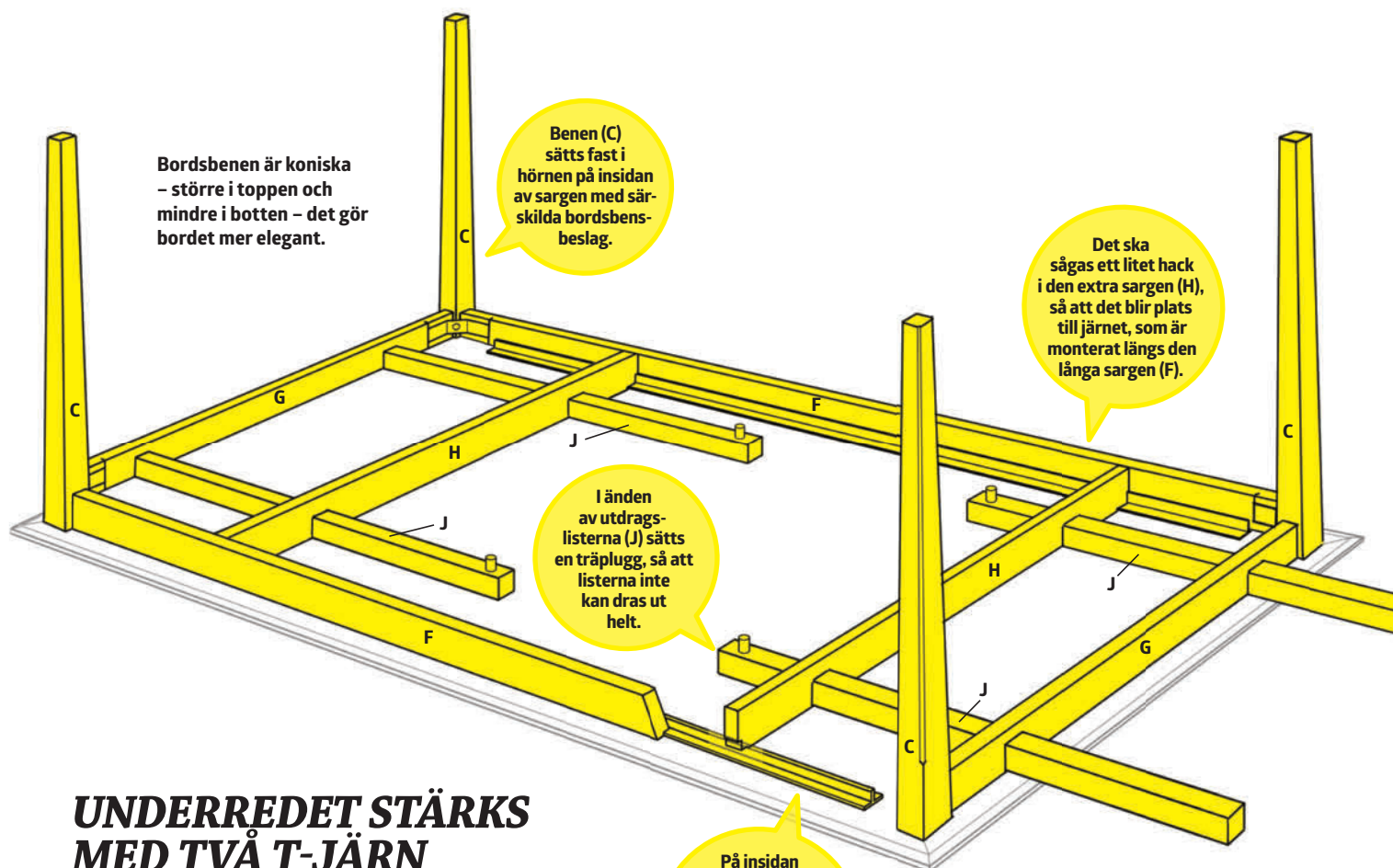
1 Såga till järnstängerna med en vinkelslip.

Vi använder så kallat T-järn, som har en vinkel, som kan ligga inne under sargen. T-järnet ska här vara 185 cm långt. Fila till ändarna så att de inte är vassa.

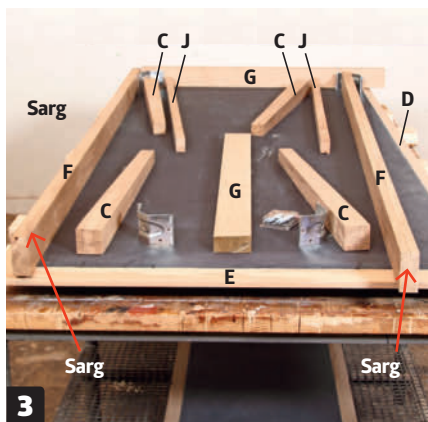
2 Borra hål i järnstängerna.

I den sida som ska skruvas fast i sargen, borras det hål var 20 cm, som försänks. I den sida som ska skruvas fast i bordsskivan görs tre hål. Ge järnet en omgång metallfärg.

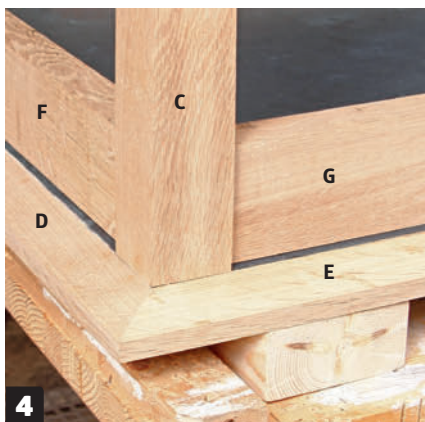

UNDERREDET STÄRKES MED TVÅ T-JÄRN

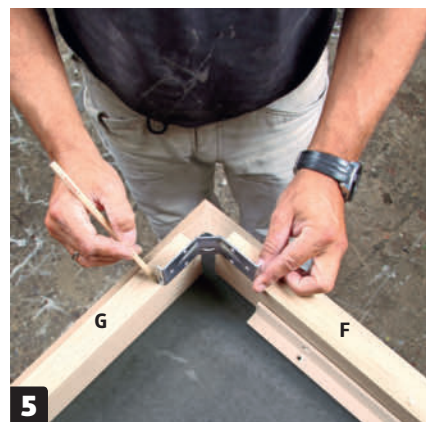
Underredet består av bordets sarg, som är en ram som placeras precis under ekträliserna hela vägen runt kanten av bordsskivan. Sargen förstärks med två järnstänger som det ska sågas ett spår till. Då bordet har iläggsskivor, måste det också monteras utdragslister.

3 Så byggs underredet. Det ska monteras två långa sargstycken (F) under bordets långsida, och två korta sargstycken (G) i kortsidorna. I varje hörn ska det monteras ben (C) med särskilda bordsbensbeslag.

4 Gör en provuppläggning, så att du kan se vad som blir snyggast. Här sätter vi benen (C), så att de stöttar upp mot kantlisterna (D och E). Sargstyckena (F och G) placeras, så att de träffar mitt på benet.

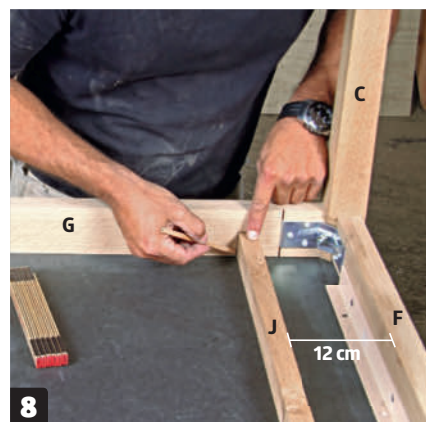
5 Mät upp för beslagen för benen, när du har beslutat dig för hur ben och sarg ska placeras. Spänn fast sargen tillfälligt, så att delarna inte flyttar sig. Markera var i sargen (F och G) det ska sågas hack för beslagen.

6 Sargstyckena (F och G) slipas, när du har sågat hack för beslagen. Hacken sågas på en gång genom att lägga delarna helt tätt, så att du kan såga i alla på en gång med sänksågen. Slipa ytorna helt jämna efteråt.

7 Benen (C) ska fästas med en skruv i beslaget. Såga först av en liten trekant av den översta delen av benet, så att det blir plats för beslaget. Mät upp var skruven ska sitta och förborra med ett 6 mm borrh.

8 Mät ut för utdragslisterna (J) i sargen (G). Skruva fast de långa sargstyckena med 80 mm skruv, och lägg listerna parallellt med den långa sargen (F). Rita upp på den korta sargen (G), där hacken till listerna ska vara.

9 Såga hack för utdragslisterna (J) i de två sargstyckena (H) samt två extra stycken som kan hålla listerna på plats. Sargstyckena läggs tätt och spänns fast, så att du kan såga spår i alla på en gång med sänksågen.

10

Gör till sist ett stopp på utdragslisterna (J), när du har skjutit dem på plats i hacken. Stoppet gör du genom att borra ett hål på 6 mm, som du limmar fast en plugg i, så att den sticker upp litegrann. Då kan listerna inte dras ut helt. Borra även hål i iläggsskivorna, där det limmas fast två pluggar.